

2. påskedag d. 2. april 2018

Salmer:

224 Stat op min sjæl

Det er påske, alting springer ud (Sange og Salmer nr. 216)

242 Hører I, som græde

241 Tag det sorte kors fra graven

Prædikentekst: Johannesevangeliet 20,1-18

Den første dag i ugen, tidligt om morgenen, mens det endnu var mørkt, kom Maria Magdalene ud til graven, og hun så, at stenen var flyttet fra graven. Så løber hun hen til Simon Peter og til den anden discipel, ham som Jesus elskede, og siger til dem: »De har flyttet Herren fra graven, og vi ved ikke, hvor de har lagt ham.« Så kom Peter og den anden discipel og ville ud til graven. De løb begge to, men den anden discipel løb foran, hurtigere end Peter, og nåede først til graven; han bøjede sig ind og så linnedklæderne ligge der, men han gik ikke ind. Simon Peter, som fulgte efter ham, nåede nu også frem; han går lige ind i graven og ser linnedklæderne ligge der og klædet, som Jesus havde haft over hovedet; det lå ikke sammen med linnedklæderne, men rullet sammen på et sted for sig selv. Da gik også den anden discipel derind, han som var kommet først til graven, og han så og troede. Indtil da havde de nemlig ikke forstået Skriftens ord om, at han skulle opstå fra de døde. Disciplene gik så hjem igen. Men Maria stod udenfor ved graven og græd. Som hun nu stod der og græd, bøjer hun sig ind i graven og ser to engle i hvide klæder sidde dér, hvor Jesu legeme havde ligget, én ved hovedet og én ved fødderne. De sagde til hende: »Kvinde, hvorfor græder du?« Hun svarede: »De har flyttet min Herre, og jeg ved ikke, hvor de har lagt ham.« Da hun havde sagt det, vendte hun sig om, og hun så Jesus stå der; men hun vidste ikke, at det var Jesus. Jesus sagde til hende: »Kvinde, hvorfor græder du? Hvem leder du efter?« Hun mente, det var havemanden, og sagde til ham: »Herre, hvis det er dig, der har båret ham bort, så sig mig, hvor du har lagt ham, så jeg kan hente ham.« Jesus sagde til hende: »Maria!« Hun vendte sig om og sagde til ham på hebraisk: »Rabbuni!« – det betyder Mester. Jesus sagde til hende: »Hold mig ikke tilbage, for jeg er endnu ikke steget op til Faderen; men gå hen til mine brødre og sig til dem: Jeg stiger op til min fader og jeres fader, til min Gud og jeres Gud.« Maria Magdalene gik hen og fortalte disciplene: »Jeg har set Herren,« og at han havde sagt dette til hende.

Det havde været nogle dramatiske og tumultariske dage for dagens tre hovedpersoner. Maria, Peter og den discipel, som Jesus elskede. Højest sandsynligt disciplen Johannes, som plejer at give sig selv den titel i sin egen beretning om Jesu liv, Johannesevangeliet. Der var nok at græde og gruble over for de tre. To dage tidligere er deres vise og kærlige ven, som virkelig var noget helt særligt, blevet pint og henrettet på et kors. De stod selv og så på. De havde virkelig håbet på ham. Håbet på at han ville gøre noget helt særligt. Blive en slags konge, en messias for jøderne. Men de sidste par døgn gik det hele galt. Judas, en i venneflokket, forråbte ham. Jesus, deres ven, blev taget til fange, forhørt, pisket og altså til sidst henrettet på korset. Han blev taget ned fra korset og lagt i en grav senere samme dag.

Vi kan kun gætte på deres sindstilstand. Men den må have været tung. Sorg, chok og gråd. Nogle af dem har haft lyst til at sidde og græde med hinanden og tale det ud. Andre af dem har siddet og stirret tomt frem for sig. Kort sagt, de har grædt og grublet. Og Peter, som inden Jesu død havde benægtet, at han kendte Jesus, har nok været ramt af endnu mere sorg og smerte. Nu var det for sent for ham at få tilgivelse af Jesus.

Tidligt om morgenen har Maria været ude ved graven og opdage, at den er tom. Hun løber tilbage for at fortælle det til Peter og Johannes. Foruroligende nyt. Graven er tom, liget er væk. Der ligger kun linnedklæderne tilbage, som Jesus fik om sig ved gravlæggelsen. Og der ligger det klæde, som Jesus havde haft om hovedet. Det lå et andet sted end linnedklædet, og det var rullet sammen.

De to disciple stormer ud til graven. De har nok afvist tanken om, at Jesu lig er blevet stjålet. Hvilken tyv eller ligrøver bekymrer sig om at ligge et klæde pænt sammen, efter at man har viklet det af det lig, som man stjæler?

Men hvad er der så sket? Hvor er Jesu lig? Det står Peter og Johannes og grubler over hver for sig. De siger ikke noget til hinanden. Måske var øjeblikket for stærkt og sært til at formulere med ord. De står og lader indtrykkene sænke sig i sindet.

Og så gik disciplene hjem igen. Mysteriet er ikke løst. Hvad er der sket? Peter ved det ikke. Men Johannes. Han så det og troede. Forfatteren til Johannesevangeliet giver her sit eget private vidnesbyrd. Han så og troede.

Men hvad troede han så? Troede han, at Jesus var opstået? At den tomme grav peger på en opstået Kristus? Det er en mulighed. Men det er svært for os at sætte os ind i, hvor uventet Jesu opstandelse var for Jesu disciple. Vi kender til den. Vi bekender den i trosbekendelsen. Den er en fast del af vores horisont. Men det var det ikke for disciplene. Johannes har ikke set Jesus, efter at Jesus er opstået. Og i de fire evangelier er der ingen eksempler på, at nogen tror på Jesu opstandelse, inden de har set ham efter hans opstandelse. Den tomme grav er ikke nok til at overbevise dem. Så det er ikke sikkert, at Johannes har forstået det hele.

Tidligere har Jesus sagt til disciplene: ”Jeg går bort, og jeg kommer til jer. Hvis I elskede mig, ville I glæde jer over, at jeg går til Faderen, for Faderen er større end jeg. Nu ha jeg sagt det til jer, før det sker, for at I skal tro, når det sker.”

Så Johannes har i hvert fald forstået, at Jesus er gået bort til Faderen, som han sagde, han ville. Og han forstår i hvert fald det hele senere, når han møder Jesus. Men først senere. Nu er han gået hjem, det samme er Peter.

Tilbage er kun Maria. Hun må være kommet ud til graven igen, men valgte at gå i stedet for at løbe som de to andre. Hun har ikke talt med de to disciple, men står nu udenfor graven og græder.

Mændene grublede. Kvinden græd.

Maria ser ind i graven igen og ser nu to engle derinde. Noget helt andet end de to disciple har set et øjeblik tidligere. Eller hvad? Peter så i hvert fald kun de to stykker klæder, det er klart beskrevet. Hvad Johannes egentlig så, det holder han for sig selv. Måske så han også de to engle og troede derfor på, at Gud havde været på spil og taget Jesus til sig igen. Eller også så han kun de to klæder. Vi ved det ikke.

Men Maria ser i hvert fald noget andet. To engle. Nu kommer der igen lyd på beretningen, efter at lyden har været skruet ned siden Maria Magdalenas hastige rapport til de to disciple i begyndelsen. Hendes gråd er begyndt og nu taler englene. ”Kvinde, hvorfor græder du?”. Maria forklarer dem hvorfor. Hun hænger fast i sin gamle tanke om, at nogen har fjernet liget og lagt det et andet sted.

Hun så den tomme grav med klæderne. Det gav hende ikke tro. Heller ikke synet af de to engle gav hende tro på, at Jesus nu er hos Gud eller er opstået. Hun så, men troede ikke.

Den tro må Jesus selv frembringe i hende: Så da hun vender sig om, ser hun Jesus stå der, dog uden at genkende ham. Også han spørger: "Kvinde, hvorfor græder du?" Maria forklarer også ham hvorfor. Den samme gamle mistanke: hun spørger Jesus, som hun tror er havemanden, om at sige, hvor Jesu legeme er blevet lagt. Marias tårer fylder det hele. Hendes sorg fylder det hele. Hendes egne tanker om, hvad der er sket, fylder det hele. Hun er rystet og chokeret og i sorg. Hun kan ikke se, hvem det er som, står over for hende. Det kan hun først, da Jesus, siger hendes navn: "Maria!" Så åbnes hendes øjne. Hun ser klart. Hun ser at Kristus er opstået.

Maria Magdalena bliver det første vidne til den opstandne Kristus. Mændene er gået hjem. De var ikke helt enige om, hvad det hele skulle betyde. Men Maria vil ikke hjem, hun vil vise sin trofasthed og blive. Og hun bliver på den måde det første vidne. I en mellemøstlig kultur, hvor kvinders vidnesbyrd ikke var meget værd, er det bemærkelsesværdigt. Hvorfor ikke lade Peter og Johannes være de første vidner? To af de vigtige disciple? Kunne kristendommen ikke være blevet stærkere udbredt, hvis de havde været vidner? Måske. Det finder vi aldrig ud af. For i alle fire evangelier er det beskrevet, at det var kvinder, som først mødte engle eller Kristus selv ved graven. Den smarteste måde? Måske ikke. Men meget peger på, at det nok bare var sådan, det skete. Gud valgte at lade engle eller sin opstandne søn vise sig først for kvinderne, siden for de mandlige disciple.

Maria Magdalena går så hen og fortæller det til disciplene: Jeg har set Herren. Senere viser Jesus sig også for disciplene. Opstandelsestroen er fuldvoksen og klar til at blive spredt til hele verden.

Dagens tre hovedpersoner har nogle forskellige forløb og reaktioner på det, de oplever. Peter virker grublende og uden afklaring. Johannes ser og tror efter kort tid. Maria ser, men tror ikke. Først da hun selv møder Jesus og efter lidt tid i samtale med ham, tror hun. Jesus kaldte Maria ud af søvnen. Sorgens søvn. Mistankens søvn. Han kaldte hende ved navn og hun så ham, som den han er.

Jesus kaldte også senere troen frem i Peters hjerte. Troen på, at Jesus virkelig er opstået, da Jesus viser sig for alle disciplene. Troen på at Peter virkelig er tilgivet, også for sine svigt, den får han, da Jesus senere beder Peter om tre gange at sige, at han elsker ham og beder ham om at følge sig.

På den måde voksede troen på Jesu opstandelse, og dermed at Jesus var Guds søn, frem i tre menneskers hjerter.

Den opstandne Kristus er stadig på spil her på jord. Han kalder stadig på os. Han kalder på os gennem bibelens beretninger om hans fødsel, liv, død og opstandelse. Gennem vidnesbyrdet fra Maria og de øvrige disciple, som har overlevet helt frem til i dag. Det er virkekræftige ord og vidnesbyrd.

Han kalder på os ved sin ånd, Guds ånd, som han sendte til jord, da han selv vendte tilbage til Gud Fader i himlen. Ånden virker og former os. Ånden kan skabe en længsel i os efter noget større. En sult, som kun Gud kan mætte. Og Ånden vil selv bo i os som Guds konkrete nærvær midt i vores liv.

Han kalder på os gennem sin kirke. Vi, kirken, er fortsættelsen af det vidnesbyrd, som blev begyndt med Maria. Vi stiller os i rækken af dem, der bekender at Jesus er herre, opstået fra de døde og nu levende hos Gud. Vores vidnesbyrd kan synes vaklende eller tøvende eller nølende. Det tog også tid for Maria og Peter, inden de for alvor forstod det hele. Men vi som kirke er en del af den måde Kristus er på spil her på jord. Vi er en del af hans stemme, og derfor er det også vores opgave, at kalde på mennesker og fortælle dem de gode nyheder. Døden er besejret. Der er håb at få for os som er fanget i håbløshedens søvn. Der er tilgivelse at få for os som er fanget i noget, som vi inderligt fortryder. Der er fred at få for os, som plages af uro og bekymringer. Der er trøst at få for os som bærer på sorg og tunge tanker. Alt sammen fordi Kristus blev oprejst fra de døde af Gud og fordi Guds ånd stadig virker stærkt i verden og i sin kirke, i os.

Kristus kalder stadig: Menneske, hvorfor græder du? Menneske, hvorfor grubler du? Lige meget hvad vi føler os ramt af, så kan Jesus møde os i det. Uventede sorger og ulykker, som ryster os alle. Sygdomme, som pludselig rammer og får vores verden til at blive usikker. Rod i relationerne, som vi ikke kan gennemskue, hvordan vi skal løse. Lige midt i det vil han møde os med trøst, nærvær og glæde.

Påskens budskab er et budskab til de grædende og grublende. Os, som ikke kan klare det hele selv, men har brug for at blive vækket, brug for at blive oplyst, brug for at blive trøstet.